

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

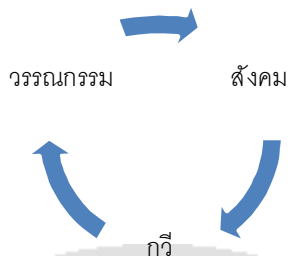
งานวิจัยเรื่อง "ภาพสะท้อนครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย" ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
 - 2.1.1 สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม
 - 2.1.2 วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคม
 - 2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมและผู้อ่าน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว
 - 2.2.1 ความหมายของครอบครัว
 - 2.2.2 โครงสร้างและรูปแบบของครอบครัว
 - 2.2.3 หน้าที่ของครอบครัว
 - 2.2.4 ลักษณะครอบครัวแบบจีน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน
 - 2.3.1 ประวัติของคนไทยเชื้อสายจีน
 - 2.3.2 วิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีน
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
 - 2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม
 - 2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิเคราะห์ตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

นักเขียนวรรณกรรมเป็นพลเมืองของสังคมที่ไม่โดดเดี่ยว ความคิดและแหล่งข้อมูลหลากหลายที่นักเขียนได้รับย่อมมาจากอิทธิพลต่าง ๆ จากสังคมที่นักเขียนอยู่ นักเขียนนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับมาเขียนเป็นผลงานที่ตัวเองต้องการ ฉะนั้น วรรณกรรมย่อมมีความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมอย่างลึกซึ้ง

สุจิตรา จรจิตร (2547 : 31) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกวี วรรณกรรม และสังคมด้วยแผนภูมิได้ดังนี้



วรรณกรรมเป็นผลผลิตทางความคิดของกวีอันเกิดจากการสังสมประสบการณ์ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม เรื่องราวหรือเนื้อหาของวรรณกรรมที่นักเขียนนำมาเผยแพร่ จึงย่อมมาจากประสบการณ์ทางสังคมที่นักเขียนได้ประสบ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม

พิชัย ศรีภูไพ (2542 : 105) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด คนุษย์เป็นผู้สร้างวรรณกรรมและได้บันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยเอาไว้ ดังนั้น เราจึงดูวรรณกรรมได้จากสังคม ในทำนองเดียวกันก็ดูสังคมได้จากวรรณกรรม นอกจากวรรณกรรมจะมีความสัมพันธ์กันกับสังคมแล้ว ยังมีบทบาทและอิทธิพลต่อกันและกันอีกด้วย วรรณกรรมมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งจะมีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคมได้ในขณะเดียวกัน นักเขียนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมก็ย่อมแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.1.1 สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม

วิภา กงกะนันท์ (2533 : 72) กล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมอย่างมาก ประการแรกคือ ผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ประการสองผู้อ่านก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงใกล้ชิดราวกับจะแยกออกจากกันไม่ได้ และเป็นเรื่องที่นักศึกษาวรรณคดีจะต้องคำนึงถึง อยู่เสมอ

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2541 : 196-199) กล่าวว่า ยุคสมัยมิได้มีอิทธิพลต่อวรรณคดีข้างเดียว วรรณคดีอาจสำแดงอิทธิพลต่อยุคสมัยเหมือนกัน กวีมิใช่เครื่องจักรหรือหุ่นยนต์ที่คอยรับและปฏิบัติตามคำสั่ง กวีถึงจะเป็นคนเดียวก็เปรียบเหมือนสามคน นอกจากเป็นนักประพันธ์ นักแต่งหนังสือแล้ว ยังเป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้น สมัยนั้น และเป็พลเมืองอีกด้วย ดังนั้น ในฐานะที่เป็นศิลปิน กวีอาจหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสมัยนั้นๆ โดยมุ่งสร้างสรรค์ศิลปะของตนให้เลิศลอย ใ้รูปภาพยักลอนใดจึงจะสื่อความคิด ความรู้สึก อุดมคติของตนในทำนองนี้ กวีจะปลดปล่อย

พันธนาการแห่งอิทธิพลสังคมสมัยตนได้ แต่เพราะเหตุว่ากวีไม่ใช่เป็นแต่กวี หากเป็นคนที่เกิดในยุคสมัยหนึ่งซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกับสมัยอื่น กวีจะรอดพ้นอิทธิพลแห่งเครื่องแวดล้อมหาได้ไม่ แม้กวีจะพยายามหลบหลีกเพียงใดก็ตาม ความคิดเห็น ความรู้สึกที่ตนมีส่วนร่วมร่วมกับคนร่วมสมัย ก็ไม่วายที่จะแพร่พรายออกมา

ยูริชตร บัญสนิท (2533 : 721) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า วรรณกรรมสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสืบสาวสังคม วรรณกรรมเป็นผลผลิตทางสังคมมากกว่าจะเป็นเพียงการใช้จินตนาการเพื่อฝันเป็นส่วนตัววรรณกรรมไม่เป็นเพียงเครื่องแสดงความเป็นจริงทางสังคม แต่เป็นส่วนสำคัญของการกำหนดความเป็นไปของสังคม และขณะเดียวกันก็มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมด้วย วรรณกรรมจะแสดงให้เห็นบรรทัดฐานทางสังคมในด้านกฎหมาย ศาสนา ข้อปฏิบัติทางการเมือง แบบแผนของชีวิต ค่านิยมและมีชีวิตของบุคคล

จำเริญ แสงดวงแข (2520 : 1) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นเครื่องมือแสดงออกของความรู้สึกและความนึกคิดของมนุษย์และของสังคม เป็นผลผลิตทางความคิดของกวีอันเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมนั้น กวีในสังคมนั้นๆ จะบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด ดังนั้น วรรณกรรมย่อมมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างลึกซึ้ง สังคมเป็นแหล่งกำเนิดวรรณกรรม และวรรณกรรมทำหน้าที่สะท้อนภาพสังคม ผู้สร้างวรรณกรรมอยู่ในสังคมใด ก็จะนำภาพสังคมนั้นบันทึกไว้ในวรรณกรรม จะโดยทางตรงหรือทางอ้อมสังคมจึงมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมจะโดยสำนักก็ตามที ฉะนั้น เนื้อหาของวรรณกรรมที่นักเขียนนำมาเผยแพร่จึงย่อมมาจากประสบการณ์ทางสังคมที่นักเขียนได้ประสบอย่างแน่นอน จึงสัมพันธ์โดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 6-7) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน เป็นสิ่งกำหนดโลกทัศน์และชีวทัศน์ของเขา สภาพเศรษฐกิจและการเมืองกำหนดแนวโน้มของวรรณกรรม ปัจจัยทางเศรษฐกิจอาจทำให้นักเขียนต้องเขียนตามใจผู้อ่านหรือตามใจเจ้าของสำนักพิมพ์ ส่วนด้านการเมือง การจำกัดขอบเขตในการแสดงความคิดเห็นก็เป็นการบั่นทอนเสรีภาพของนักเขียน นักเขียนที่ดีจะปลดปล่อยตนเองให้เป็นอิสระจากการบีบบังคับทางเศรษฐกิจและการเมือง

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน เพราะวรรณกรรมนับเป็นเครื่องมือที่แสดงความคิด ความรู้สึก อุดมคติต่างๆของนักเขียน และนักเขียนใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไปในสังคมยุคใดยุคหนึ่ง หากสังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลง ก็จะทำให้ชีวิตบุคคลเปลี่ยนแปลงตามสังคมไปด้วยการสร้างงานเขียน นักเขียนได้นำเหตุการณ์หรือสิ่งที่สำคัญใน

สังคมมาถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจหรือได้รับประโยชน์จากวรรณกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

2.12 วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคม

วิภา กงกะนันทน์ (2533 : 72) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรมว่า สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อวรรณคดีมาก ประการแรกคือ ผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ประการที่สองผู้อ่านก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงมีใกล้ชิดราวจะแยกออกไม่ได้ และเป็นเรื่องที่น่าศึกษา ผู้ศึกษาวรรณคดีจะต้องนึกถึงอยู่เสมอ ยิ่งเมื่อพิจารณาสังคมและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นแหล่งของวัตถุดิบแล้วเราจะพบว่านักเขียนบันเทิงคดีสมัยใหม่ โดยเฉพาะนักเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย มักนำวัตถุดิบมาจากวัฒนธรรมที่มีต่อนักเขียน

วินิตา คิถียนต์ (2533 : 513) กล่าวถึงวรรณกรรมการเมืองและสังคมว่า กระแสหลักของวรรณกรรมไทยในช่วง 2516-2519 วรรณกรรมไทยเริ่มสะท้อนความคิดเห็นทางการเมืองและสังคมบ้าง วรรณกรรมเพื่อชีวิต ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองและสังคมที่มุ่งสะท้อนความทุกข์ยากของชาวนาและปลุกเร้าให้สู้กับนายทุน ข้าราชการทุจริต ผู้มีอิทธิพลเฟื่องฟูมาก เพื่อแสดงให้เห็นเหตุการณ์ในสังคมโดยเฉพาะทางการเมืองที่มีผลต่อบุคคลต่าง ๆ หลายวัย หลายฐานะ ทั้งในเมืองและในชนบท ขณะเดียวกันยังเป็นการแสดงทัศนคติทางการเมืองต่อระบบประชาธิปไตยและระบบอื่น ๆ เช่น คอมมิวนิสต์และสังคมนิยม มีทั้งด้านแสดงให้เห็นผลเสียของประเทศที่ถูกแบ่งแยกด้วยลัทธิการเมือง ในช่วงนี้มีจุดเด่นที่เป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นทางการเมืองอย่างชัดเจนกว่ายุคก่อน ๆ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมและสังคมเป็นอย่างดี วรรณกรรมยุคนี้เป็นจุดเริ่มของนักเขียน

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5 - 6) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคมในด้านรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรม หมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ด้านนามธรรมหมายถึง ทั้งค่านิยม ความรู้สึก ความปรารถนาและชีวิตจิตใจของคน สะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น

อิงอร สุพันธุ์วิช (2551 : 8) กล่าวว่า วรรณกรรมจะมีบทบาทเป็นเพียงเครื่องสะท้อนความคิดหรือเป็นเครื่องมือทางการเมือง หรือเพื่อชี้นำความคิดของคนในสังคมก็ตาม วรรณกรรมนั้นๆ ก็ต้องเกี่ยวข้องกัน

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2538 : 25) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นกระจกสะท้อนสังคมที่วรรณกรรมนั้น ถูกสร้างขึ้น ไม่ใช่ว่าวรรณกรรมเป็นกระจก แต่กระจกนี้สะท้อนให้เราเห็นได้เพียงบางอย่างเท่านั้น ที่สำคัญได้แก่ สะท้อนให้เราได้เห็นความรู้สึกในจิตใจของคนเห็นค่านิยมในบางเรื่องของยุคสมัยนั้น

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นกระจกสะท้อนสังคมในด้านรูปธรรมและนามธรรม รวมถึงเหตุการณ์ที่สำคัญ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ค่านิยมและความปรารถนาของประชาชนทั่วไป นักเขียนจะนำมาเป็นฉากในเรื่องทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดต่อสิ่งใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านเสียของสังคมหรือด้านชื่นชมสังคมก็ตาม

2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมและผู้อ่าน

สุจิตรา จรจิตร (2547 อ้างถึงใน ยุทธธร บุญสนิท. 2535 : 721) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นผลผลิตทางสังคมมากกว่าเพียงใช้จินตนาการเพื่อฝันเป็นส่วนตัว วรรณกรรมไม่เป็นเพียงเครื่องแสดงความเป็นจริงทางสังคม แต่เป็นส่วนสำคัญของการกำหนดความเป็นไปของสังคม และขณะเดียวกันก็มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยวรรณกรรมจะแสดงให้เห็นบรรทัดฐานทางสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม และความคาดหวังในสังคม ซึ่งสามารถอนุมานจากทัศนคติและพฤติกรรมตัวละคร

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม ผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่าคนธรรมดา อาจเพราะมีความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคม นักเขียนสามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไปมองเห็นด้วยทัศนะที่กว้างไกลและลุ่มลึก อิทธิพลของวรรณกรรมต่อสังคมอาจเป็นไปได้ทั้งด้านอิทธิพลภายนอก เช่น การแต่งกาย หรือการกระทำตามอย่างในวรรณกรรม และอิทธิพลภายในทางความคิด การสร้างค่านิยมรวมทั้งความรู้สึกนึกคิด นักเขียนจึงมีบทบาทในฐานะผู้นำ แนวความคิดของสังคมและผู้นำทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่ง

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2538 : 26) กล่าวว่า วรรณกรรมและสังคมที่ผลิตวรรณกรรมขึ้น ย่อมมีปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาในแง่นี้ การใช้หลักฐานทางวรรณกรรมเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ความคิด จึงมิได้มีความหมายจำกัดแต่เพียงเรื่องของปัญหาคนไม่กี่คนที่เป็นผู้ผลิตวรรณกรรมขึ้น หากหมายรวมถึงความเคลื่อนไหวทางความคิดอันหนึ่ง ซึ่งรวมเอาทั้งปัญญาชนและผู้อ่านวรรณกรรมจำนวนหนึ่งไว้ด้วยกัน ซึ่งเป็นผู้คิดและตอบสนองต่อสภวสังคมที่แวดล้อมให้กันทั้งสองฝ่ายอยู่ด้วย

จากข้อความดังกล่าวสรุปว่า สังคมกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคมหรือผู้อ่านโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านภายในกับด้านภายนอก สามารถทำให้คนในสังคมมีความคิดต่อการแต่งกาย การกระทำตามตัวอย่างในวรรณกรรม และความคิดเห็น การสร้างค่านิยม รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด

ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม กล่าวได้ว่า วรรณกรรมเป็นเครื่องมือแสดงความรู้สึกและความนึกคิดของมนุษย์และของสังคมนั้น และทำหน้าที่สะท้อนภาพสังคมด้านวัฒนธรรมขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา และการเมืองด้วย จึงทำให้สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม ไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมหรือนวนิยายย่อมสร้างมาจากชีวิตความเป็นจริงและมักสร้างให้สูงกว่าชีวิตความเป็นจริง ผู้อ่านจึงสามารถศึกษาคุณค่าของสังคมผ่านถ้อยคำที่ผู้เขียนบรรยายไว้และพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกมาด้วยได้ พฤติกรรมของตัวละครจึงมีอิทธิพลต่อผู้อ่านและสังคมด้วย ผู้อ่านจึงได้เข้าไปปรากฏการณ์ของสังคมจากวรรณกรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของมนุษย์ที่หล่อหลอมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ครอบครัวจะฝึกทักษะสังคมและสร้างเสริมความมีคุณค่าให้แก่สมาชิกในครอบครัว

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวไว้ว่า ครอบครัว มีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคม โดยครอบครัวที่ดีจะมีการสร้างสายใยความผูกพันเชื่อมโยงระหว่างสมาชิก พ่อแม่ ลูก หากสายใยครอบครัวไม่เข้มแข็ง สังคมก็จะไม่เข้มแข็งเช่นกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.2.1 ความหมายของครอบครัว

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 142) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง สถาบันทางสังคมขั้นมูลฐานที่ประกอบด้วยชายหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่ง อยู่รวมกันกับหญิงหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่ง โดยมีความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมอนุมัติ พร้อมด้วยสิทธิและหน้าที่ที่สังคมยอมรับ

สดใส คุ่มทรัพย์อนันต์ (2554 : 1) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นพันธะสัญญาของคนสองคนที่ตัดสินใจจะมีครอบครัวด้วยกัน และสร้างรากฐานที่มั่นคงให้แก่สมาชิกที่เกิดร่วมกัน โดยแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน และนำพาครอบครัวไปสู่ความอยู่ดีมีสุข มีการรับรู้ความทุกข์ สุขร่วมกัน เกลี้ยแบ่งปันความรักความผูกพันความดีงามให้แก่กัน และเป็นแหล่งหล่อหลอม ฝึกทักษะการดูแลตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และปัญญา เพื่อให้สมาชิกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมได้เหมาะสม

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) (2541 : 8) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นข้อยกเว้นบางประการจากที่กล่าวมา

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 3) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน แต่มีปฏิสัมพันธ์กัน ให้ความรักและความเอาใจใส่ต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน

สุพัตราสุภาพ (2534 : 37) กล่าวว่า ครอบครัวหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มาอยู่ร่วมกันด้วยการสมรส โดยทางสายโลหิตหรือการรับเลี้ยงดู(ถือเป็นบุตรบุญธรรมก็ได้) มีการตั้งเป็นครอบครัวขึ้น มีความสัมพันธ์ต่อกันในฐานะเป็นสามีและภรรยา เป็นพ่อและแม่ เป็นลูกชายลูกสาวเป็นที่พึ่งเป็นน้อม โดยมีการรักษาวัฒนธรรมเดิมและอาจจะมีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่เพิ่มเติมก็ได้

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551 : 11) กล่าวว่า ครอบครัวหมายถึงกลุ่มคนจำนวนน้อยที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติซึ่งประกอบขึ้นเป็นรูปแบบความสัมพันธ์พื้นฐานของสามีภรรยา บิดามารดากับบุตร ความสัมพันธ์ของพี่น้องชายหญิง

จากข้อความดังกล่าว สรุปความหมายของ "ครอบครัว" ได้ว่า ครอบครัว คือ ผู้ชายคนหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งกับผู้หญิงคนหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งโดยผ่านงานสมรส ซึ่งกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต ฝึกทักษะและการดูแลบุตรทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และจิตปัญญา เพื่อให้สมาชิกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมได้เหมาะสม และสมาชิกครอบครัวแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน นำพาครอบครัวไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข

2.2.2 โครงสร้างและลักษณะของครอบครัว

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 3-5) กล่าวว่า ลักษณะของครอบครัวสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ครอบครัวเดี่ยว (Independent Monogamon หรือ Nuclear หรือ Immediate Family) คือ ครอบครัวประกอบด้วยสามีภรรยาและบุตรเท่านั้น
2. ครอบครัวหลายภรรยา หรือหลายสามี (Polygamus Family) ครอบครัวหลายภรรยา คือ สามีหนึ่งคนมีภรรยาหลายคน (Polygyny) บุตรจากทุกภรรยา มีบิดาร่วมกัน ส่วนภรรยาคนเดียวมี

สามีได้หลายคน (Polyandry) โดยไม่ได้เลิกร้างกับสามีคนแรกนั้นในสังคมไทยมีน้อย

3. ครอบครัวแตกกิ่ง (Lineal Family) คือ ครอบครัวที่บิดามารดามีบุตรหลายคน แต่ละคนมีครอบครัวที่สร้างขึ้นใหม่เป็นของตนเอง

4. ครอบครัวต่อกัน (Stem Family) ครอบครัวประเภทนี้อยู่ด้วยกันโดยมีครอบครัวเดิมกับครอบครัวที่สร้างขึ้นใหม่อยู่ด้วยกัน อาจเป็นครัวเรือนเดียวกันหรือต่างครัวเรือน

5. ครอบครัวขยาย (Extended Family หรือ Composite Family) ประเภทนี้เป็นการอยู่รวมกันตั้งแต่สามีภรรยา บุตร ญาติ พี่น้องอื่นๆ

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (2537 : 40-44) กล่าวว่า โครงสร้างและรูปแบบของครอบครัวแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ครอบครัวเชิงเดี่ยว (Nuclear Families) ครอบครัวแบบขยาย (Extended Families) และครอบครัวที่มีการจัดโครงสร้างใหม่ (Reorganized Families) ลักษณะของครอบครัวแบบต่างๆสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

แบบเดี่ยว	แบบขยาย	แบบจัดโครงสร้างใหม่
เชิงสายเลือด	มีคน 3 รุ่น	สมรสใหม่
เชิงสังคม	รวมญาติพี่น้องอื่น ๆ	อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน
มีพ่อหรือแม่คนเดียว	แบบชนเผ่า	เพศเดียวกันอยู่ร่วมกัน
รับเป็นบุตรบุญธรรม	มีภรรยาหลายคน	
เด็กหลุดแก๊ง		

ศิริรัตน์ แอดสกูล (2551 : 10) กล่าวว่า ครอบครัวทั่วไปแบ่งออกเป็น 4 ประเภท โดยลำดับจากจำนวนที่ปฏิบัติกันมากไปสู่ที่ปฏิบัติกันน้อย ดังนี้ คือ การมีคู่สมรสคนเดียว การมีภรรยาหลายคน ครัวเรือนเดียวกัน การมีสามีหลายคนในครัวเรือนเดียวและการแต่งงานกลุ่ม

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 37-38) กล่าวว่า Murdock แบ่งครอบครัวออกเป็น 3 แบบ ดังต่อไปนี้

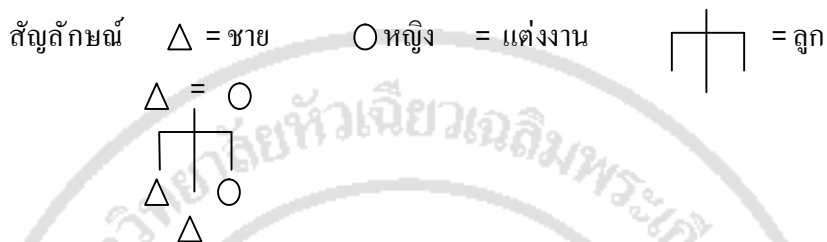
1. ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขนาดเล็ก (Nuclear Family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วยสามี ภรรยา และลูก

2. ครอบครัวขยาย (Extended Family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยวและญาติพี่น้อง (เช่น ญาติ พี่น้อง ญาติ ญาติ พี่น้อง ญาติ พี่น้อง เป็นต้น)

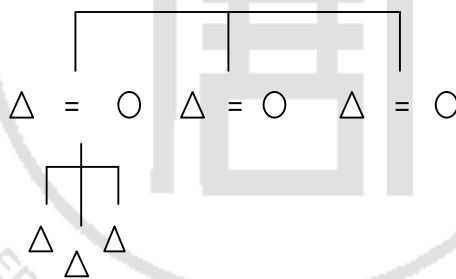
3. ครอบครัวหลายภรรยา (Polygamous Family) ประกอบด้วยสามีหนึ่งภรรยาหลายคน ครอบครัวแบบนี้จึงเป็นครอบครัวเดี่ยว 2 ครอบครัว หรือมากกว่า ที่มีสามีหรือพ่อร่วมกัน เช่น สังคมจีน อิสลาม นักร เป็นต้น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์(2544 : 14-16) กล่าวว่า เรื่องของครอบครัวมีความหมายเจาะลงมา มากกว่าการสมรส ครอบครัว เป็นเรื่องการจัดการในบ้าน(Household Arrangement) เป็นเรื่องของ ภรรยา สามีและลูก และญาติสายเลือดเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันมี 3 ประเภท คือ

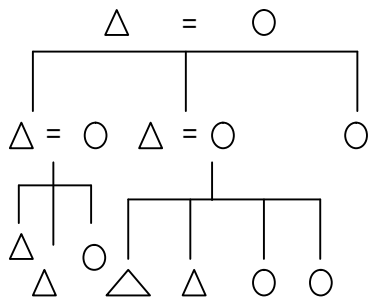
1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) คือครอบครัวที่มีสามี ภรรยา และลูกอยู่ร่วมกันในบ้าน ครอบ เช่น สังคมไทย สังคมสหรัฐอเมริกา ฯลฯ



2. ครอบครัวร่วม (Joint Family) ได้แก่ การที่หลายครอบครัวสายเลือดเดียวกัน พ่อแม่ เดียวกัน แต่พ่อแม่สิ้นชีวิตไปแล้ว เหลือแต่รุ่นลูกชายที่แต่งงานแล้ว พร้อมทั้งลูกของเขา อยู่ในบ้าน เดียวกัน มีหัวหน้าครอบครัวเป็นคณะ เช่นสังคมฮินดู สังคมอินเดีย ฯลฯ ครอบตัวอย่าง



3. ครอบครัวขยาย (Extended Family) คือ ครอบครัวที่มีคน 2 ชั่วอายุขึ้นไป อยู่ใน ครอบครัวเดียวกัน ผู้มีอำนาจในครอบครัวที่สุด คือ คนชั่วอายุที่ หรือพ่อแม่ของหัวหน้าครอบครัว รุ่นที่ 2 ซึ่งเป็นรุ่นลูก เช่น สังคมจีน ฯลฯ



บุญยง ชื่นสุวิมล (2551 : 12-14) กล่าวว่า โครงสร้างครอบครัวมี 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) คือ เป็นกลุ่มสังคมที่ประกอบด้วยคู่สามี ภรรยาและบุตรที่ยังไม่ได้สมรสอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยทั่วไปจะมีสมาชิกน้อย
2. ครอบครัวพหุสามีภรรยา เป็นครอบครัวที่สังคมยินยอมให้บุคคลจะเป็นเพศใดก็ตามสามารถที่จะมีคู่สมรสได้เกินกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน ต้องมีที่อยู่อาศัยร่วมกันหรืออยู่ใกล้เคียงกันในบริเวณเดียวกัน มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจและมีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกัน
3. ครอบครัวขยาย (Extended Family) คือ ครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมากเกี่ยวพันกันด้วยสายโลหิตและโดยการสมรส ครอบครัวขยายประกอบด้วยครอบครัวหน่วยกลางหรือครอบครัวเดี่ยวตั้งแต่ 2 ครอบครัวขึ้นไป อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันหรืออยู่คนละบ้านแต่อยู่ในบริเวณเดียวกัน

จากข้อความดังกล่าว สรุปโครงสร้างและลักษณะของครอบครัวได้ว่า โครงสร้างและลักษณะของครอบครัวสามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขนาดเล็ก (Nuclear Family)
2. ครอบครัวหลายภรรยาหรือหลายสามี (Polygamus Family)
3. ครอบครัวขยาย (Extended Family)
4. ครอบครัวที่มีการจัดโครงสร้างใหม่ (Reorganized Families)

2.2.3 หน้าที่ของครอบครัว

มณฑิรา จารุเพ็ง (2553 : 5) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย
2. ตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์
3. เลี้ยงดู อบรมสมาชิก ให้สามารถเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคมเป็นคนดีของสังคม
4. สืบเชื้อสายหรือการผลิตสมาชิกใหม่เป็นผู้สืบสกุลให้แก่สังคม
5. สร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพของสังคม

ซีริรัตน์ แอดสกุล (2551 : 14-15) กล่าวว่า Functionalist View มุมมองของนักคิดทางทฤษฎีหน้าที่นิยม สถาบันครอบครัวมีหน้าที่ที่สำคัญอยู่ 6 ประการ ซึ่งเมื่อ 65 ปีที่ผ่านมาแล้ว นักสังคมวิทยาท่านหนึ่งคือ William F. Ogburn เขาเป็นคนแรกที่กำหนดว่าครอบครัวต้องมีหน้าที่ดังนี้

1. ผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่สังคม (Reproduction)
2. ดูแลและปกป้องสมาชิก (Protection)
3. อบรมหรือขัดเกลาทางสังคมแก่สมาชิก (Socialization)

4. กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ (Regulation of Sexual Behavior)

5. ให้ความรักความเป็นมิตรแก่สมาชิก (Affection and Companionship)

6. ให้สถานภาพทางสังคมแก่สมาชิก (Provision of Social Status)

ศัพัตน์ ยอดเพชร (2540 อ้างถึงใน ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2533 : 918) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครอบครัวในเชิงโครงสร้าง ดังนี้

1. ครอบครัวต้องทำหน้าที่ผลิตสมาชิกใหม่ให้กับชุมชน โดยวิธีการจัดให้บุตรธิดามีการแต่งงานที่ถูกต้อง

2. ครอบครัวจะต้องทำหน้าที่อบรมให้ความรู้แก่บุตรธิดาตั้งแต่เกิดจนโต รวมทั้งการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง

3. ครอบครัวจะต้องรักษาเสถียรภาพและสามารถทำนุบำรุงความเป็นครอบครัวอย่างต่อเนื่องสมบูรณ์เพื่อให้สถาบันครอบครัวได้ทำหน้าที่อื่นๆ

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 62-64) กล่าวว่า หน้าที่ของครอบครัวมี 6 ประการ คือ

1. สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ (Reproduction) เพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้

2. บำบัดความต้องการทางเพศ (Sexual Gratification) ซึ่งจะออกมาในรูปของการสมรส เป็นการลดปัญหาทางเพศบางอย่าง

3. เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เติบโตขึ้นในสังคม (Maintenance of Immature Children or Raising the Young)

4. ให้การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ครอบครัวเป็นแหล่งการอบรมเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด

5. กำหนดสถานภาพ (Social Placement) สถานภาพเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด

6. ให้ความรักและความอบอุ่น (Affection) ครอบครัวเป็นแหล่งที่สมาชิกได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างบริสุทธิ์ใจ

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551: 12) กล่าวว่า หน้าที่ของครอบครัวคือ

1. เพิ่มสมาชิก (Reproduction)

2. อบรมสั่งสอน (Socialization)

3. ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ (Meeting Economic Needs)

4. เกื้อกูลต่อระบบเครือญาติ (Intergenerational and Kin Support)

5. ตอบสนองความต้องการทางเพศ (Regulation of Sexual Behavior)

6. กำหนดสถานภาพทางสังคม (Social Placement)

จากข้อความดังกล่าว สรุปหน้าที่ของครอบครัวได้ดังต่อไปนี้

1. ตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและด้านอารมณ์
2. ให้ความรัก ความอบอุ่น และความเป็นมิตรแก่สมาชิก
3. เลี้ยงดูและอบรมสมาชิก ให้สามารถเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม
4. สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ให้เป็นผู้สืบเชื้อสายหรือผู้สืบสกุลให้แก่สังคม
5. สร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพของสังคม

2.2.4 ลักษณะครอบครัวแบบจีน

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กส.ส.) (2541 : 8) กล่าวว่า ขงจื๊อกล่าวว่า “ถ้าสมาชิกในครอบครัวหนึ่งมีความเมตตารักใคร่กันดี ย่อมเป็นแบบอย่างและเป็นมหาพลัง ที่จะบันดาลให้คนทั่วทั้งรัฐมีความรักใคร่ปรองดองกันได้ ถ้าสมาชิกของครอบครัวหนึ่งมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พลเมืองทั้งรัฐก็อาจมีความเอื้อเฟื้อได้เช่นกัน” ดังนั้น คนจีนจึงให้ความสำคัญกับครอบครัวค่อนข้างสูง พยายามสร้างครอบครัวให้เป็นปึกแผ่นเป็นครอบครัวใหญ่ ให้ความสำคัญต่อญาติมาก และให้ความเคารพต่อญาติผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุ มีการสร้างฮวงซุ้ยให้แก่บรรพบุรุษ มีการกำหนดวันเวลาที่ญาติพี่น้องจะต้องไปเคารพฮวงซุ้ย ทำให้เกิดความสามัคคีกันในครอบครัว

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544 : 40-43) กล่าวว่า ระบบครอบครัวจีน มีการสมรสแบบสามีภรรยาเดียว (Monogamy) มีครอบครัวแบบขยาย (Extended) สำหรับคนชั้นสูงหรือคนมีเงิน มีชื่อเสียง เป็นแผนครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) สำหรับครอบครัวชาวบ้านยากจน ที่อยู่อาศัยหลังแต่งงานเป็นแบบไปอยู่กับฝ่ายชาย (Patrilineal) ผู้มีอำนาจในครัวเรือนคือฝ่ายชายหรือสามี และประการสุดท้าย เรื่องของข้อห้ามแต่งงานกับญาติใกล้ชิด ก็มีเหมือนสังคมอื่น และจะเป็นการแต่งงานกับคนนอกตระกูล ซึ่งอาจเป็นเพื่อนรักใคร่นับถือของพ่อหรือของตระกูล โดยที่หญิงสาวและชายหนุ่มมักไม่ได้รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน มีการหมั้นและพิธีแต่งงานตามประเพณี

ชัยชนะ พิมานแมน (2527 : 92) กล่าวว่า ขงจื๊อที่จีนเน้นครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญมาก อันที่จริง เขาไม่ใช่คนแรกที่ย้ำถึงความสำคัญของครอบครัว มีความเชื่อสืบทอดมาจากสมัยโบราณอยู่แล้วว่า ครอบครัวเป็นพื้นฐานของสังคม ด้วยเหตุนี้ ครอบครัวจึงสำคัญมาก ความสำคัญของมนุษย์ในสังคมก็มองในแง่ครอบครัวทั้งสิ้น ความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม ขงจื๊อบอกว่าคนเรามีฐานะความสัมพันธ์ 5 อย่าง คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับบุตร: ความรัก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา: ความสูงต่ำ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ผู้ใหญ่กับผู้เยาว์ ความเชื่อฟัง
 4. ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวต่อครอบครัว มิตรต่อมิตร: ความซื่อสัตย์
 5. ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์กับประชาชน การปฏิบัติหน้าที่
- จะเห็นได้ว่า 3 ข้อแรกนั้นเป็นเรื่องภายในครอบครัว

ขจัดภัย บรูซพัณณ์(2517 : 14-15) กล่าวว่า ชาวจีนได้อพยพออกไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในต่างประเทศ โดยทิ้งครอบครัวไว้ในประเทศจีน ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่อพยพไปทำมาหากินในต่างประเทศส่งเงินทองที่หาได้ไปจุนเจือครอบครัวของตนในประเทศจีนอยู่เสมอ ชุมชนชาวจีนในต่างประเทศจึงเกิดขึ้นควบคู่กันไปกับชุมชนชาวจีนในประเทศจีน ซึ่งเป็นครอบครัวของชาวจีนที่อพยพออกไปทำมาหากินในต่างประเทศ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ ชุมชนชาวจีนในบริเวณฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีนนั้น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและเลี้ยงตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยรายได้จากธุรกิจของบรรดาหัวหน้าครอบครัวที่ไปตั้งชุมชนชาวจีนขึ้นในต่างประเทศ

สุชาดา ตันตสุรฤกษ์(2532 : 23) กล่าวว่า ลักษณะครอบครัวแบบดั้งเดิมของจีนสืบทอดกันมาช้านาน ลักษณะที่ ๓ ไปของครอบครัวชาวจีนแบบดั้งเดิมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ครอบครัวที่เกิดเนื่องมาจากการสมรส (The Conjugal Family)
2. ครอบครัวที่อยู่ร่วมกันเป็นตระกูล (The Stem Family)
3. ครอบครัวที่อยู่ร่วมกันทั้งหมด(The Joint Family)

จากข้อความดังกล่าว สรุปลักษณะครอบครัวแบบจีนได้ว่า คนจีนให้ความสำคัญกับครอบครัวค่อนข้างสูง พยายามสร้างครอบครัวให้เป็นปึกแผ่นเป็นครอบครัวใหญ่ ให้ความสำคัญต่อญาติมาก และให้ความเคารพต่อญาติผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุ มีการสร้างฮวงซุ้ยให้แก่บรรพบุรุษ ระบบครอบครัวจีนมีการสมรสแบบสามีภรรยาเดียว มีครอบครัวแบบขยาย เรื่องของข้อห้ามคือ ห้ามแต่งงานกับญาติใกล้ชิด โดยที่หญิงสาวและชายหนุ่มมักไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน มีการหมั้นและพิธีแต่งงานตามประเพณี

ชาวจีนอพยพออกไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินที่ต่างประเทศแล้ว โดยทิ้งครอบครัวไว้ในประเทศจีน ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่อพยพไปทำมาหากินในต่างประเทศจะส่งเงินทองที่หาได้ไปให้ในครอบครัวเดิม เพราะส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและเลี้ยงตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยรายได้จากหัวหน้าครอบครัวที่ไปทำมาหากินในต่างประเทศ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน

ชาวจีนอพยพไปต่างประเทศและนำวิถีชีวิตความเชื่อ ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบประเพณี

ของบรรพบุรุษติดตามมาด้วย เขียน ชีระวิทย์ และ เสียบ แยนจอง (2543 : 25-26) กล่าวว่า รัฐบาลไทย มีนโยบายที่เปิดกว้างตอบรับการหลั่งไหลเข้ามาของชาวจีนอพยพก่อนค.ศ.1910 ชาวจีนอพยพได้ เข้ามา มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของสังคมไทย ในสมัยนั้น วัฒนธรรมจีนด้านจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และงานช่างต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ในด้านการเพาะปลูก การทำน้ำ ตาล ทราย การทำเหมืองแร่ การต่อเรือ อาหารการกินและเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่องตลอดจนหลักธรรมใน พุทธศาสนา นิเกายหายาน ได้แพร่หลายเข้ามาในสังคมไทย ลูกหลานของชาวจีนอพยพในประเทศไทย ได้ผสมกลมกลืนอย่างสอดคล้องลงตัวกับวัฒนธรรมไทยจนกลายเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มี บทบาทกว้างขวางหลากหลายในสังคมไทยปัจจุบัน หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยจีน ได้รับผลกระทบจากสงครามเย็นจนหยุดชะงักไป จีนและไทยจึงห่างเหินกัน แต่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระหว่างประเทศในปลายทศวรรษ 1960 ถึงต้นทศวรรษ 1970 ทำให้ความห่างเหินนั้นหมดไป ไทยและจีน ได้ฟื้นฟูสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1975 และได้ดำเนินความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้น มาจนถึงทุกวันนี้ ไทยและจีนมีความสัมพันธ์ที่ดียิ่งทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการแลกเปลี่ยนด้าน วัฒนธรรมและวิชาการ มีการติดต่อกันทั้งในระดับรัฐบาล ภาคเอกชน นักวิชาการและประชาชน พระบรมวงศานุวงศ์ของไทย ผู้นำของทั้งสองประเทศ ผู้นำท้องถิ่น นักธุรกิจ นักวิชาการ ต่างได้ เยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ประชาชนทั้งสองประเทศก็ได้มาท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมของ อีกฝ่ายหนึ่ง ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีและสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น

2.3.1 ประวัติของคนไทยเชื้อสายจีน

ชาวจีนได้อพยพไปอาศัยในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกประเทศไทยก็เช่นกัน กลายเป็นแหล่งที่ ชาวจีนนิยมอพยพมาสร้างครอบครัวสร้างรากฐานตั้งแต่สมัยโบราณ เพราะประเทศไทยเป็นดินแดน ที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบกับการที่คนไทยมีนิสัยโอบอ้อมอารี และไม่เบียดเบียนหรือจำกัดสิทธิผู้ที่ นับถือศาสนาอื่น ๆ ให้อยู่ร่วมกับตน

2.3.1.1 ปัจจัยที่ทำให้ชาวจีนอพยพมาเมืองไทย

วินัย พงศ์ศรีเพียร (2532 : 44-45) กล่าวว่า เหตุผลที่ทำให้ชาวจีนเข้ามา ทั้งที่เข้ามาชั่วคราว และการเข้ามาพำนักถาวร คือ

1. การเข้ามาอันเนื่องมาจากวิญญานของนักสำรวจและบุกเบิก หรือเป็นการเข้ามาเพื่อ ค้าขายกับพ่อค้าอาหรับและค้าขายกับนครรัฐต่างๆ
2. การอพยพลี้ภัยทางการเมืองหรือภัยสงครามทั้งของชนชั้นขุนนางและสามัญชน
3. การส่งคณะทูตจีนเข้ามาติดต่อหรือเจรจาเกลี้ยกล่อมให้นครรัฐต่างๆยอมรับในความเป็น ที่เอื้อยใหญ่ของจีน

4. การออกจารึกแสวงบุญของคณะภิกษุสงฆ์จีนผ่านไปยังอินเดียพร้อมกับการศึกษา ตรวจสอบและเผยแพร่พระธรรมวินัยและเครื่องบูชาลักษณะต่างๆตามสถานที่ที่ผ่านไป

ทวี ธีระวงศ์เสรี (2515 : 8-9) กล่าวว่า ประเทศจีนได้มีการติดต่อกับประเทศอื่น ๆ เป็นเวลานานทั้งโดยทางบกและทางเรือ ด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ นับตั้งแต่การค้าขาย การท่องเที่ยว หรือแสวงหาความรู้ ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนต่อการเดินทางไปยังต่างประเทศของชาวจีน มีดังนี้

1. การเกิดความวุ่นวายในทางการเมืองเมื่อได้มีการเปลี่ยนราชวงศ์แต่ละครั้ง และการกบฏ ทำให้ผู้ที่พ่ายแพ้และประชาชนบางส่วนพากันหลบหนีออกนอกประเทศ

2. การเกิดความอดอยากของพลเมือง เนื่องจากได้เกิดภัยธรรมชาติและภัยจากการสู้รบโจรผู้ร้าย ทำให้พืชผลเสียหายไม่พอเลี้ยงดู

3. การมีจำนวนประชากรทางส่วนใหญ่ของจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

4. การเกิดความต้องการแรงงานชาวจีนจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งกำลังเพิ่มผลผลิตทรัพยากรของตนเพื่อความต้องการของโลก

5. การที่ชาวจีนนิยมเดินทางออกนอกประเทศเพื่อสร้างฐานะ เพราะมีโอกาสง่ายกว่า และเป็นที่ยกย่อง ทำให้พากันเอาอย่าง

6. การที่ชาวตะวันตกได้เดินทางมาติดต่อค้าขาย และใช้กำลังบังคับให้จีนเปิดเมืองท่าตามชายฝั่งส่วนใหญ่ (พ.ศ. 2381-2385 และ 2389-2401) ทำให้รัฐบาลจีนต้องยินยอมให้ชาวจีนเดินทางออกนอกประเทศได้โดยเสรี

7. ความก้าวหน้าในทางคมนาคม ทำให้ค่าโดยสารเรือถูกลง และมีความปลอดภัยมากขึ้น ทำให้สะดวกต่อการเดินทาง

ขจัตถ์ บุรุษพัฒน์ (2517 : 19-30) กล่าวว่า ชาวจีนได้เข้ามาตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ในรัชสมัยของพระนารายณ์ ปรากฏว่ามีชาวจีนจำนวนประมาณ 3,000 คน และในตอนปลายสมัยกรุงศรีอยุธยามีชาวจีนอยู่ถึง 6,000 คน เป็นที่น่าสังเกตว่าชาวจีนได้ทวีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ นับตั้งแต่ต้นรัชกาลที่ 3 จนถึงระบอบก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 คือ ในปี พ.ศ. 2460 จำนวนชาวจีนในประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ วิธีการที่คนจีนเข้ามายังประเทศไทยในระบอบนี้ ก็มาโดยเรือสำเภาเป็นส่วนใหญ่ ในระยะครั้งหลังของศตวรรษที่ 19 ปรากฏว่าชาวจีนได้กระจายตัวออกสู่เมืองต่าง ๆ ในชนบท ในขณะที่เศรษฐกิจได้ขยายตัวไปสู่ชนบท บรรดาเมืองเล็ก ๆ ต่างก็กลายเป็นศูนย์กลางการค้า ซึ่งเป็นที่ดึงดูดใจบรรดาพ่อค้าแม่ค้าจากกรุงเทพฯ เป็นอันมาก

สาเหตุที่ชาวจีนในมณฑลกว่างกุงและฮกเกี้ยนอพยพมาอยู่ในประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่า เนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จีนพวกแรกที่ไปตั้งหลักแหล่งในประเทศไทยและประเทศอื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนมากก็เป็นพวกลูกเรือซึ่งครั้งแรกๆก็เพียงอาศัยอยู่ชั่วคราว

2. ความยุ่งยากบีบบังคับทางการเมืองทางจีนตอนใต้ ซึ่งทำให้ชาวจีนแถบนี้เองอพยพไปทำมาหากินยังต่างประเทศ

3. ทางจีนตอนใต้นั้นชาวจีนได้อยู่กันอย่างหนาแน่นแออัดเข้าทุกที การทำมาหากินจึงไม่สะดวก และมีโจรผู้ร้ายชุกชุม

4. ชาวจีนตอนใต้โดยเฉพาะพวกแต่จีนิยมที่จะอพยพออกไปเสี่ยงโชคนอกประเทศยิ่งกว่าชาวจีนตอนเหนือ และเมื่อประสบพบความสำเร็จแล้วก็มักส่งเงินมาจุนเจือครอบครัวของตนรวมทั้งช่วยเหลืองานสาธารณะด้วย

5. ในสมัยปฏิรูปการปกครองของไทยนั้น ไทยกำลังพัฒนาด้านการเกษตร คมนาคม การก่อสร้าง ตลอดจนบริการอื่น จึงต้องการชาวจีนมาทำงานในสวนยาง เหมือนแร่ สร้างทางรถไฟ ก่อสร้างสถานที่และกุฏิแบบหามเป็นจำนวนมาก

6. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จีนได้สิทธิพิเศษนอกเหนือไปจากชนชาติอื่นในการอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย

สุชาติ ตันตสุรฤกษ์ (2532 : 2-5) กล่าวว่า การเดินทางเข้ามาในประเทศไทยของชาวจีนนั้น เริ่มตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏแน่ชัด แต่มีหลักฐานปรากฏว่าพ่อค้าชาวจีนได้เข้ามาค้าขายตามบริเวณเมืองท่าหลายแห่งแถบอ่าวไทยก่อนที่ชาวไทยจะตั้งตัวเป็นปึกแผ่นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและคาบสมุทรมาลายูในพุทธศตวรรษที่ 18 และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนปรากฏเรื่อยมานับตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนกระทั่งทุกวันนี้ เหตุผลที่สำคัญอันทำให้ชาวจีนจำนวนหนึ่งละทิ้งมาตุภูมิของตน เดินทางออกแสวงโชคในประเทศต่างๆ มีเหตุหลายประการด้วยกัน ซึ่งสามารถแยกออกเป็นมูลเหตุ 2 ด้านใหญ่ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยผลักดันจากภายในประเทศจีน ประกอบไปด้วยปัจจัยทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

2. ปัจจัยที่ดึงดูดชาวจีนให้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ประกอบไปด้วยปัจจัยทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งต่างก็เอื้อประโยชน์ต่อชาวจีนที่อพยพเข้ามา

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ชาวจีนอพยพมาเมืองไทยมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายในกับภายนอก ปัจจัยภายใน คือ แผ่นดินประเทศจีนวุ่นวายมาก ซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ประชาชนต้องการลี้ภัยเพื่อเลี้ยงครอบครัวและประเทศจีนปฏิรูป

การปกครอง บังคับภายนอก คือ ประเทศต่างๆ ต้องการแรงงานจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ชาวจีนอพยพไปต่างประเทศ

2.3.1.2 ลักษณะสังคมของชาวจีนในประเทศไทย

ขจัตถ์ บุรุษพัฒน์(2517 : 15-19) กล่าวว่า ชาวจีนที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย เป็นพวกที่มาจากบริเวณฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน คือ บริเวณมณฑลฟูเกี้ยน มณฑล กวางตุ้งและเกาะไหหลำบริเวณตอนใต้ของประเทศจีนส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีมีราบทำการเพาะปลูก ได้เพียงเล็กน้อย คือ ราร้อยละ 7 ของพื้นที่ทั้งหมดในบริเวณนี้และมีภูเขาคั่นอยู่ ทำให้การไปมา ติดต่อกายในประเทศไม่สะดวก ชาวจีนในบริเวณนี้จึงอพยพออกไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินใน ต่างประเทศ ชาวจีนเริ่มอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมากในปลาย คริสต์ศวรรษที่ 18-19 ซึ่งตรงกับปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และต้นสมัยกรุง รัตนโกสินทร์ ส่วนใหญ่เป็นชาวจีนที่อพยพมาจากมณฑลทางใต้ อาจจำแนกตามภาษาพูดได้เป็น 6 กลุ่ม คือ จีนแต้จิ๋ว (Teachiu) จีนแคะ (Hakka) จีนไหหลำ (Hainanese) จีนกวางตุ้ง (Cantonese) จีนฮกเกี้ยน (Fukienese) และพวกอื่น ๆ ที่มาจากไต้หวันบ้าง จากเซียงไฮ้บ้าง และจากนิงโปบ้าง

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2552 : 11) กล่าวว่า ในสังคมไทยมีชาวจีน 5 กลุ่มใหญ่ ซึ่งอยู่ทาง ตอนใต้ของจีน คือ จีนฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว จีนกวางตุ้ง จีนแคะและจีนไหหลำ ชาวจีนเหล่านี้กระจัด กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะจีนแต้จิ๋ว ซึ่งจัดว่ามีจำนวนประชากรหนาแน่น กว่าจีนอีก 4 กลุ่ม แต่สำหรับกรุงเทพฯ แล้ว น่าจะมีจีนทั้ง 5 กลุ่มนี้ ปะปนกันไป บางกลุ่มก็จะมีย่าน อาศัยเฉพาะกลุ่ม

ชัชวาลย์ นิรมิตวิจิตร (2546 : 11) กล่าวว่า ชาวจีนที่อพยพเข้ามาพำนักอยู่ในภาคกลาง ประกอบด้วยชาวจีนจาก 5 กลุ่มภาษาพูด คือ แต้จิ๋ว กวางตุ้ง ฮกเกี้ยนไหหลำ และแคะ ทั้งห้ากลุ่มนี้ มีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ในบรรดาจีนทั้งห้ากลุ่ม จีนแต้จิ๋วเป็น กลุ่มที่มีมากที่สุด ชาวจีนแต่ละกลุ่มภาษามักจะตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ต่างๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเส้นทาง การเดินทางมายังประเทศไทย เส้นทางการอพยพย้ายถิ่นหลังจากมาถึงประเทศไทย ชุมชนชาวจีนที่ ตั้งขึ้นก่อนซึ่งทำหน้าที่เป็นสถานที่แรกรับสำหรับชาวจีนรุ่นต่อ ๆ มาได้แสดงถึงการขยายตัวทาง เศรษฐกิจของไทยและลักษณะการทำมาหากินของชาวจีนในประเทศไทย

วินัย พงศ์ศรีเพียร (2532 : 42-43) กล่าวว่า แหล่งที่มาของชาวจีนในไทยที่สำคัญๆ สามารถ แบ่งออกเป็นภาษาพูดได้ 6 ภาษา

1. จีนกวางตุ้ง (Cantonese)
2. จีนแต้จิ๋ว (Chao-chou)
3. จีนไหหลำ (Hainannese)

4. จีนแคะ (Hakka)
5. จีนฮกเกี้ยน (Fukienese)
6. จีนกลุ่มอื่น ๆ

ทวี ธีระวงศ์เสรี (2515 : 9-10) กล่าวว่า ชาวจีนที่เดินทางอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยนั้น ประกอบด้วยกลุ่มภาษาใหญ่ 5 กลุ่ม คือ

1. ชาวกวางตุ้ง อพยพมาจากมณฑลกวางตุ้ง
 2. ชาวจีนฮกเกี้ยน อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยน
 3. ชาวจีนแต้จิ๋ว อพยพมาจากบริเวณตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลกวางตุ้ง ซึ่งเรียกว่า "เซาซุ"
 4. ชาวจีนแคะ อพยพมาจากบริเวณตอนเหนือมณฑลกวางตุ้งขึ้นไป
 5. ชาวจีนไหหลำ อพยพมาจากบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะไหหลำ
- นอกจากนี้ก็มีชาวจีนที่มาจากส่วนอื่นๆ ของประเทศจีนจำนวนเล็กน้อย คือชาวจีนไต้หวันและชาวจีนฮุนนาน เป็นต้น

สุชาติา ดันตสุรฤกษ์ (2532 : 3-4) กล่าวว่า ชาวจีนโพ้นทะเลส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาทำมาหากินอยู่ในประเทศไทยนั้น มีภูมิลำเนาเดิมแถบภาคตะวันออกเฉียงใต้และภาคใต้ของประเทศจีน ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่สำคัญในประเทศไทย สามารถแยกออกเป็นกลุ่มตามความแตกต่างของสำเนียงภาษาพูดได้ดังนี้

1. ชาวจีนแต้จิ๋ว
2. ชาวจีนแคะ
3. ชาวจีนไหหลำ
4. ชาวจีนกวางตุ้ง
5. ชาวจีนฮกเกี้ยน

นอกจากชาวจีน 5 ประเภทใหญ่นี้ ยังมีชาวจีนอพยพมาจากมณฑลอื่นๆ ในประเทศจีนในระยะหลัง

จากข้อความดังกล่าว สรุปลักษณะสังคมของชาวจีนในประเทศไทยได้ว่า ชาวจีนที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย เป็นพวกที่มาจากบริเวณฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน โดยมี 5 กลุ่มใหญ่ คือ ชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนแคะ ชาวจีนไหหลำ ชาวจีนกวางตุ้ง และชาวจีนฮกเกี้ยน

2.3.2 วิธีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีน

ขจัตถัย บุรุษพัฒน์ (2517 : บทนำ) กล่าวว่า ชาวจีนหลังจากอพยพเข้ามาในประเทศไทยมี

ส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมไทยอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะใน ด้านเศรษฐกิจนั้น การที่ชาวจีนเข้ามามีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างลึกซึ้ง ได้สร้างความวิตกกังวลให้กับผู้นำรัฐบาลไทยมาแทบทุกยุคทุกสมัย

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 99-104) กล่าวว่า วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่าง อันเป็นแบบแผนในความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีในการปฏิบัติ การจัด ระเบียบตลอดจนระบบความเชื่อ ความนิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและใช้ ประโยชน์จากธรรมชาติ การที่วัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดได้ ก็เพราะมนุษย์มีภาษาเป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอด ภาษาจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ใช้กันในทุกวัฒนธรรมบุคคลในวัฒนธรรมใด ก็มักปฏิบัติไปตามวัฒนธรรมนั้นและมีพฤติกรรมคล้ายกับคนอื่นในสังคมนั้น

สวี่ เส้าหลิน (2539 : 102) กล่าวว่า การผสมกลมกลืนกับคนพื้นถิ่นนั้น เป็นสิ่งที่ชาวจีน โฝ้นทะเลต้องทำอยู่แล้ว การที่ชาวจีนในไทยมีสังคมชาวจีนที่เหนียวแน่นด้วยสายสัมพันธ์ 5 ลักษณะด้วยกัน คือ ถือกำเนิดตามสายเลือด อาชีพ การทำบุญ การบำเพ็ญประโยชน์ และการมี วัฒนธรรม(แซ่) ด้วยกันนอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงผลกระทบในด้านต่างๆ ที่ชาวจีนอพยพมีต่อไทย

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2552 : 272-321) กล่าวว่า การที่ชาวจีนได้อพยพข้ามน้ำข้ามทะเลมา ตั้งถิ่นฐานสร้างครอบครัวจนเป็นปึกแผ่นมั่นคงทุกวันนี้ ส่วนหนึ่งก็ด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ เฉลียวฉลาด ขยัน อดทน มัธยัสถ์ อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์ กตัญญู ความสัมพันธ์อันเนิ่นนานของ คน 2 แผ่นดินนี้ จึงปรากฏทั้งในด้านศิลปะ ประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิต และการอบรมเลี้ยงดู ใน ลักษณะที่แบบเนียนกลมกลืนจากการก่อรูปครอบครัวไทยจีน ซึ่งจะเป็นวิถีกลืนกลายทาง วัฒนธรรมที่แน่นแฟ้นที่สุด แม้สายสัมพันธ์นั้นจะขาดตอนลงบ้างแต่ก็ได้รับการเยียวยาให้คืนดี ดังเดิม เพราะสังคมไทยมีลักษณะพิเศษที่อาจหาได้ยากในสังคมอื่น ด้วยพื้นฐาน โครงสร้าง สังคมไทยทางพระพุทธศาสนาที่เน้นเมตตาธรรมและสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงมีพระมหา กรุณาธิคุณอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะพระราชวงศ์ชั้น สูงคือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารีที่ทรงทำหน้าที่เสมือนทูตสันถวไมตรีระหว่างสองประเทศ

สมบูรณ์ สุขสำราญ (2529 : 8) กล่าวว่า ชาวจีนที่อพยพมาถึงประเทศไทยไม่ได้อพยพมา เฉพาะร่างกายเท่านั้น แต่ยังนำวัฒนธรรมจินตคติตัวมาด้วย ใครอพยพมาจากมณฑลหรือท้องถิ่นใดก็ นำวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนมาด้วยเมื่อมาอยู่รวมกันในประเทศไทยก็จับกลุ่มอยู่เป็นย่านและนำ วัฒนธรรมที่ติดตัวมาใช้เป็นแนวในการดำเนินชีวิต

วินัย พงศ์ศรีเพียร (2532 : 43) กล่าวว่า ชาวจีนมักนิยมชักชวนญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงของตนจากเขตหมู่บ้านและตำบลเดียวกันกับตนให้มาอยู่เมืองไทยในแหล่งที่ตนเองตั้งถิ่นฐานอยู่ก่อนแล้ว เช่น จีนแต่จิวจากอำเภอโศวเส็งมักเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่แถบจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา จีนแต่จิวจากอำเภอเตี้ยก็มาอยู่ที่กรุงเทพฯ จีนไหหลำมักมาอยู่รวมกันที่เกาะสมุยและจังหวัดสุราษฎร์ธานีก่อน และจีนฮกเกี้ยนมักมาอยู่กันมากในแถบจังหวัดทางใต้ เป็นต้น

ทวี ธีระวงศ์เสรี (2515 : 7) กล่าวว่า ชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งรกรากอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากตั้งแต่ครั้งก่อนๆ และได้สืบเชื้อสายลูกหลานออกไปมากมาย จนผสมกลมกลืนกลายเป็นส่วนหนึ่งของไทยตลอดจนชาวจีนที่อพยพเข้ามาในระยะหลัง ซึ่งยังคงรักษาความเป็นจีนเอาไว้ ชาวจีนเหล่านี้ต่างก็มีความสัมพันธ์กับชาวไทยในชีวิตประจำวันแทบทุกด้าน และได้มีผลกระทบกระเทือนต่อสังคมประเทศตลอดมา

จากข้อความดังกล่าวสรุปวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนได้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนอพยพมาไทยด้วยศิลปวัฒนธรรมของตัวเองมาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยและตั้งถิ่นฐานสร้างครอบครัวจนเป็นปึกแผ่นมั่นคงทุกวันนี้ ส่วนหนึ่งก็ด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัวที่เฉลียวฉลาด ขยัน อดทน มัธยัสถ์ อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์ค้ำชูบุญ ความสัมพันธ์อันแน่นานของคน 2 แผ่นดินนี้ จึงปรากฏทั้งในด้านศิลปะ ประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิตการอบรมเลี้ยงดูคนไทยเชื้อสายจีนมีบทบาทสำคัญในสังคมไทย โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ประเทศไทยพัฒนาได้ดีขึ้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสังคม วรรณกรรมเป็นการสะท้อนภาพสังคมหลายๆ ด้าน เช่น สะท้อนปัญหาของสังคม การเมือง ประเพณี และวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภาษา ศิลปะ วรรณกรรม อาหาร ศาสนา ทักษะคติ ความเชื่อ พิธีกรรมค่านิยม ฯลฯ วรรณกรรมจะส่งผลต่อผู้อ่านทั้งในด้านทัศนคติและพฤติกรรม จึงมีผู้วิจัยจำนวนมากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

งานวิจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวมี 2 แบบ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวในสังคม และงานวิจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวในวรรณกรรม

2.4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวในสังคม

ศศิวิมล ศรีวิโรจน์มณี (2543) ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร : กระบวนการการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมชุมชนคลองคูเมืองเดิมย่านสาม

แพรง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของคนไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรว่ามีผลทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมเข้ากับสังคมไทย และเพื่อศึกษาค่านิยมและทัศนคติที่สำคัญของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ขอบเขตในการวิจัยคือ ครอบครัวไทยเชื้อสายจีนจำนวน 8 ครอบครัว โดยใช้เทคนิคการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ประวัติครอบครัวเป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรคลายความเข้มงวดลงให้อิสระกับลูกมากขึ้น รวมถึงกระบวนการอบรมถึงทัศนคติที่สำคัญของครอบครัว และการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่มีผลถึงการยอมรับในการประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรม และประเพณีที่สำคัญบางอย่างของชุมชนทั้งสองกลุ่ม การอบรมเลี้ยงดูบุตรในครอบครัว ที่ลดความเข้มงวดลง การศึกษา การคบเพื่อน และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมข่าวสารข้อมูล รวมทั้งการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องการพัฒนาประเทศ ทำให้มีการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมมีการชำระไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมจีนที่พ่อแม่ถ่ายทอดไว้ให้ เพื่อแสดงความเคารพ ความสำคัญต่อบรรพบุรุษที่เข้ามาเมืองไทยแต่แรกเริ่ม

เกษม ปราณีธยาชัย (2544) ศึกษาวิจัยเรื่องผู้ชายในครอบครัวจีนกรณีศึกษา: ครอบครัวคนจีนแต่จิวใน ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการศึกษาบทบาท หน้าที่ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับครอบครัวและสังคมรวมถึงความคาดหวังที่สังคมมีต่อผู้ชาย และวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดความคาดหวังเหล่านี้ ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาทำโดยการสัมภาษณ์และเข้าไปมีส่วนร่วมในครอบครัวจากการสังเกต โดยการเก็บตัวอย่างลูกชายในครอบครัวจีน ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชายในครอบครัวจีนต้องรับภาระที่สำคัญต่างๆ มากมาย เช่น การรักษาและประคับประคองชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลให้ถ่ายทอดสู่ลูกหลานรุ่นต่อ ๆ ไป อีกทั้งต้องดูแลทรัพย์สินและกิจการต่างๆที่คนรุ่นปู่ รุ่นพ่อได้สร้างมา รวมถึงการเป็นผู้จัดการมรดกตลอดจนเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ยปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างแม่พัวกับลูกสะใภ้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ เหล่านี้ล้วนเป็นความคาดหวังของครอบครัวจีนที่มีต่อผู้ชายทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการที่ผู้ชายถูกคาดหวังให้ต้องดำเนินกิจการของครอบครัวได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาโอกาสทางการศึกษาด้วยเช่นกันนอกจากนี้ยังพบว่า าระดับรุ่นอายุ ภูมิหลังทางสังคม การศึกษาของภรรยา รูปแบบครอบครัวและความคลั่งคลายทางสังคมและวัฒนธรรมทำให้สถานภาพและบทบาทของผู้ชายในครอบครัวจีนแตกต่างกันด้วย

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตกรุงเทพมหานคร : ระบบครอบครัวและความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนโป๊เป้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความเชื่อ ศาสนา การแต่งงาน การอบรมสั่งสอน การศึกษา การสืบมรดก การติดต่อกับสมาคมแซ่ และการติดต่อกับประเทศจีน สถาบันที่สำคัญภายในชุมชน การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครอบครัว และชุมชน โบ๊เบ๊ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบมานุษยวิทยา ใช้เครื่องมือสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) อีก 6 ครั้งเรือน และสัมภาษณ์บุคคลในสถาบันที่สำคัญของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1. โครงสร้างครอบครัวชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวตั้งแต่รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2
2. ครอบครัวมีลักษณะ Patrilineal Descent คือสามียังมีอำนาจแต่ไม่ใช่สูงสุด
3. ความคิดในการให้บุตรชายคนโตเป็นผู้สืบทอดกิจการต่อไปนั้นเสื่อมคลายลงไป
4. การแบ่งมรดกในครอบครัว ครอบครัวจะให้เท่ากันระหว่างชายและหญิง รวมทั้งการศึกษา ทำให้สถานะของหญิงในครอบครัวไม่ต่างกับชาย
5. วัฒนธรรมด้านภาษาเริ่มคลายตัวลงตั้งแต่คนจีนรุ่นที่ 1 และมีแนวโน้มจะหายไปของคนรุ่นที่ 3
6. ชุมชนมีลักษณะ Heterogeneity ผู้คนมาจากที่ต่างกันรวมตัวกันเป็นชุมชน
7. การติดต่อกับวัฒนธรรมใหญ่คือประเทศจีนเริ่มขาดหายไป การติดต่อกับสถาบันตัวแทนของวัฒนธรรมจีนคือสมาคมแซ่ก็เริ่มคลายตัวลงไป
8. การปฏิบัติประเพณีจีนในรอบปีของคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นที่ 2 ลดน้อยลงและมีแนวโน้มจะหายไปคนรุ่นที่ 3 ยกเว้นตรุษจีน
9. คนไทยเชื้อสายจีนยังคงดำรงความเชื่อในสถาบันศาลเจ้าปึงเถ่าก้อย่างเหนียวแน่น แต่ในขณะที่เดียวกันความเชื่อในเรื่องศาสนาพุทธก็ได้มีอิทธิพลต่อชุมชน จากความร่วมมือระหว่างวัดกับกรรมการศาลเจ้า และการปฏิบัติตามประเพณีไทยของคนไทยเชื้อสายจีน
10. สมาคมโบ๊เบ๊เป็นสถาบันสังคมและเป็นสถาบันเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นตัวแทนของชุมชนในการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของสมาชิกให้แพร่หลายในตลาดต่างประเทศด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.4.12 งานวิจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวในวรรณกรรม

สิริณา อ่าณอม (2539) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในนวนิยายขนาดสั้นของ หลวงวิจิตรวาทการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานวนิยายขนาดสั้นแนวชีวิตครอบครัวของ หลวงวิจิตรวาทการ จำนวน 43 เรื่อง เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาชีวิตครอบครัว รวมทั้งแนวคิดของผู้เขียนที่มีต่อชีวิตครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายขนาดสั้นของ หลวงวิจิตรวาทการ สะท้อนปัญหาชีวิตครอบครัวไว้ 2 ระยะ คือ ระยะการเลิกลูกคู่ครองและการ

แต่งงาน และระบอบการดำเนินชีวิตครอบครัว ปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะการเลือกคู่ครองและการแต่งงาน ได้แก่ ความแตกต่างเรื่องฐานะศักดิ์ตระกูลและความแตกต่างทางการศึกษาของกลุ่มสมรส ปัญหาดังกล่าว มีสาเหตุมาจากค่านิยมที่ไม่ถูกต้องของบิดามารดาของกลุ่มครอง ปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะการดำเนินชีวิตครอบครัว ได้แก่ ปัญหาเรื่องเงิน การนอกใจของสามี ภรรยา การทะเลาะเบาะแว้งของสามีภรรยา ญาติพี่น้อง และภรรยามีลูกยาก ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการประกอบอาชีพ พฤติกรรมของกลุ่มสมรส และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคู่สมรส

ศิริัญญา จรเทศ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์บทบาทครอบครัวที่มีต่อตัวละครในนวนิยายของ ว.วินิจฉัยกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะบทบาทครอบครัวที่มีต่อตัวละครในนวนิยายของ ว.วินิจฉัยกุล และเพื่อศึกษาทัศนคติของ ว.วินิจฉัยกุล ที่มีต่อบทบาทครอบครัว โดยศึกษาจากนิยายทั้ง 15 เรื่อง ได้แก่ มายา วงศาคณาญาติ ทางรัตติกาล แม่พลอยหุง ทะเลแปร บ้านของพุ่มนี้ คลื่นกระทบฝั่ง ไฟคำ ละครคน อยู่ฟ้าเดียวกัน มณีราว เส้นไหมสีเงิน หลงเงา คุณชาย และเรือนไม้สีเบจ ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายแนวชีวิตครอบครัวพัฒนามาจากนวนิยายรัก โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพครอบครัว ฐานะ ปัญหาของสมาชิกในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมความคิดให้แก่ลูกหลานในครอบครัว ว.วินิจฉัยกุล ได้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีบทบาทต่อตัวละครมากกว่าปัจจัยเรื่องฐานะและการศึกษา ก็คือการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งปรากฏ 5 ลักษณะได้แก่ การเลี้ยงดูด้วยการให้ข้อคิด การให้สำรวมกิริยา การเข้มงวด การใช้อารมณ์ และการตามใจ ทั้งนี้ ว.วินิจฉัยกุล ได้แสดงทัศนคติว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อวงศ์ตระกูล ต่อการศึกษา ต่อการเลือกคู่ และต่อการใช้ชีวิต ค่านิยมดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อวิถีคิดและการหาทางออกเมื่อตัวละครเผชิญกับปัญหาหนักที่สุด แนวคิดของผู้เขียนที่มีต่อชีวิตครอบครัว ประกอบด้วย แนวคิดเรื่องเงิน การนอกใจของสามีภรรยา การทะเลาะเบาะแว้งของสามีภรรยาและญาติพี่น้อง

กุลแก้ว สุขสลักคำ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของค่านิยมสมัยใหม่ต่อคุณค่าของครอบครัวที่สะท้อนจากรวมกรรมเรื่อง เวลา ของชาติ กอบจิตติ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของค่านิยม สมัยใหม่ที่มีผลต่อคุณค่าของครอบครัวที่ทอดทิ้งผู้สูงอายุให้ใช้ชีวิตในบ้านพักคนชรา โดยมีสาเหตุมาจากการพัฒนาทางสังคมและเพื่อกระตุ้นให้ผู้มีอำนาจรับผิดชอบและคนในสังคมได้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ขอบเขตในครั้งนี้คือ นวนิยายเรื่องเวลา ของชาติ กอบจิตติ การวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบความคิดทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งนั้น เกิดจากการที่โครงสร้างของครอบครัวถูกทำลายโดยความทันสมัยที่มาในรูปแบบของการพัฒนาเชิงวัตถุ ซึ่งจากการถูกทอดทิ้งนี้ ทำให้ผู้สูงอายุที่เป็นที่เคารพของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ต้องเผชิญกับปัญหาในเรื่องของสุขภาพกาย

และสุขภาพจิต พร้อมทั้งการใช้ชีวิตในสถานที่ที่ไม่ใช่บ้าน และคนรอบข้างที่ไม่ใช่คนในครอบครัว

ปาริชาติ สุวลักษณ์ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ครอบครัวแม่คนเดียวและการเลี้ยงดูบุตร : การศึกษาเชิงตีความจากนิยายเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน ของ สุวรรณี สุคนธามิวัดอุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดกับแม่และบุตรซึ่งอยู่ในครอบครัวที่มีแม่เพียงคนเดียว โดยมีสาเหตุมาจากการหย่าร้างรวมทั้งต้องการกระตุ้นให้ผู้มีอำนาจรับผิดชอบและคนในสังคมเห็นความสำคัญของปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นบ่อเกิดของปัญหาต่างๆ มากมายในสังคม ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้คือนิยายเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน ของ สุวรรณี สุคนธา การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบความคิดทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาครอบครัวตลอดจนการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่มีแม่คนเดียวและการเลี้ยงดูบุตรถูกนำเสนออย่างชัดเจน ทั้งแม่และบุตรของครอบครัว แม่คนเดียวต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมายแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ บุตรที่มีแม่ดูแลเพียงคนเดียวเผชิญกับปัญหาซึมเศร้า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดจากความผิดพลาดในการเลี้ยงดูบุตรเท่านั้น หากแต่เกิดจากปัจจัยอื่นๆ ด้วย

พรรณเพ็ญ กองแก้วใจ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของการพัฒนาต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวที่สะท้อนจากรรณกรรมเรื่องสั้น ไทย มี ผลประสงคเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวชนบทไทยรวมถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ที่สะท้อนจากรรณกรรมเรื่องสั้น ไทย ขอบเขตของการศึกษาคือ เรื่องสั้น เรื่อง "คนพันธ์" ของ ลาวคำหอม "เสียแล้วเสียไป" และ "รถไฟครั้งที่ห้า" ของ อัสศิริ ธรรมโชติ "วันหนึ่งในชีวิตของหนานอิน" และ "ผู้รับผิดชอบ" ของ เสกสรร ประเสริฐกุล "คนตายห้อย" และ "แก้วหยดเดียว" ของ ศรีดาวเรือง การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบความคิดทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่า การย้ายถิ่นฐานในลักษณะที่คนหนุ่มสาวอพยพจากหมู่บ้านเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจค้าประเวณีในกรุงเทพฯ และเมืองอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงเรื่องความเชื่อในภูมิปัญญาชาวบ้านโดยที่ผู้สูงอายุไม่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของคนรุ่นหลังอีกต่อไป การไม่เห็นค่าของความไว้ใจกันในชุมชนอันเป็นความเข้มแข็งของชุมชน ความเปลี่ยนแปลงด้านความรักและความเอาใจใส่ในครอบครัวรวมถึงความเปลี่ยนแปลงในทัศนคติของครอบครัวที่มีต่อความสำเร็จ การที่รัฐบาลนำประเทศเข้าสู่ความทันสมัยโดยการเลียนแบบประเทศตะวันตกและสหรัฐอเมริกาตั้งแต่สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามและการที่รัฐบาลสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ พยายามพัฒนาประเทศภายใต้การสนับสนุนจากอเมริกา

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม

พัชรี วราศรัย (2537) ศึกษาวิจัยเรื่อง นวนิยายไทยที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์นวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทยที่ตีพิมพ์ในช่วง พ.ศ. 2512-2533 และเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องและทัศนคติของนักเขียนที่มีต่อชาวจีนในนวนิยายขอบเขตการวิจัย คือ ศึกษานวนิยายที่กล่าวถึงลักษณะชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวจีนในเมืองไทย นวนิยายที่จะนำมาศึกษานี้จะต้องมีชาวจีนหรือชาวจีนเชื้อสายไทยเป็นตัวละครเอกหรือเป็นตัวดำเนินเรื่อง ผลการวิจัยพบว่านวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทยสามารถแบ่งตามเนื้อหาได้ 2 ประเภท คือ นวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในแนวชีวิตและนวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในแนวขบขันแต่ละประเภทมีลักษณะเนื้อหาและโครงเรื่องแตกต่างกัน นวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีน ในเมืองไทยยังแสดงทัศนะของผู้ประพันธ์ในด้านภาพลักษณ์ที่ดีของชาวจีน ความขัดแย้งระหว่างชาวจีนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ และความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนกับชาวไทย

ธานีวัฒน์ บุญโต(2542) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บูรพา มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บูรพา โดยขอบเขตการศึกษาจากนวนิยายและเรื่องสั้น จำนวน 46 เรื่อง ผลวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนที่ปรากฏในวรรณกรรมของ หยก บูรพา มีการนำเสนอเรื่องครอบครัวและเครือญาติ เน้นความผูกพันของบุคคลในครอบครัว และผู้เขียนมีความประสงค์จะให้รู้จักวิถีชีวิตชาวจีนในด้านการสร้างฐานะและครอบครัว ความประพฤติปฏิบัติและการวางแผน เพื่อจะให้เป็นแบบอย่างอันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในวัยต่างๆ อีกทั้งให้ข้อคิดและคติในการดำเนินชีวิต

ยุพิน คล้ายมนต์ (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่มีต่อประเทศไทยในด้านภาษาและความเชื่อทางศาสนา ตลอดจนการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ภาษาและความเชื่อทางศาสนา ตลอดจนการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดการสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมของชาวจีนและชาวไทยแล้ว วัฒนธรรมจีนไทยย่อมมีอิทธิพลต่อกัน

Ma Yuan (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล และวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ที่มีต่อผู้อ่าน ขอบเขตของการวิจัยคือ วิเคราะห์ของนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุลเฉพาะที่มีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยเชื้อสายจีนเท่านั้น จำนวน 6 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ได้สะท้อนภาพสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนอย่างเด่นชัด โดยมีด้านสภาพความเป็นอยู่ ด้านเศรษฐกิจและประกอบอาชีพ ด้านการสั่งสอน ด้านความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้

ผู้อ่านได้เข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนได้มากขึ้น ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้อ่าน

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิเคราะห์ตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม

สุวรรณ นาควาด (2541) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์บุคลิกลักษณะ บทบาท และภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล จำนวน 34 ตัว ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครของ ประภัสสร เสวิกุล แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ กษัตริย์ ผู้นำหรือผู้ปกครอง และสามัญชน ด้าน ลักษณะทางกาย ผู้เขียนไม่เน้นลักษณะทางกาย แต่ถ้าเป็นตัวละครที่มีบทบาทเป็นกษัตริย์ เป็นผู้ นำ จะมีลักษณะทางกายที่โดดเด่น ด้านลักษณะนิสัย ผู้เขียนนำเสนอลักษณะนิสัยของตัวละครส่วนใหญ่ มีลักษณะนิสัยที่ดีมากกว่าไม่ดี และลักษณะนิสัยของตัวละครเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู เมื่อตัวละครมีอุปนิสัยอย่างไรก็ได้รับผลตามอุปนิสัยนั้นๆ ภาพลักษณ์ตัวละครเอกฝ่ายชายใน นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ 1. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัว คือ ในฐานะของพ่อ สามี และลูก 2. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่ปรากฏ คือ ภาพลักษณ์ของการเป็น ผู้นำ

ณปรีชญ์ บุญวาศ (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนของระบบครอบครัวและสถานภาพสตรีจีนในงานเขียนของ เฟิร์ล เอส บัค ปาจิน และยุงซาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังของ นักเขียน บริบททางสังคมที่มีผลต่อทัศนคติการมองสังคมและครอบครัวจีนในงานประพันธ์ของทั้ง สามท่าน รวมทั้งศึกษาถึงความแตกต่างของนักเขียนชาวตะวันตกและชาวจีนผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติผู้เขียนที่มีต่อความเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัวและสถานภาพสตรีจีนนั้น ได้รับอิทธิพล ของความเปลี่ยนแปลงผ่านระหว่างวัฒนธรรมจีนโบราณและวัฒนธรรมของตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามา หลายกระแส คือ ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 (ค.ศ. 1901- ค.ศ. 1937)

นิษฐา จันทปัญญาศิลป์ (2541) ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีน ในนวนิยายไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่จะนำมาใช้เป็นแบบอย่างที่ดี ของคนสมัยใหม่ โดยการสำรวจและวิเคราะห์เนื้อหาด้านพฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอก ชาวจีน รวมทั้งศึกษาทัศนคติของผู้เขียนเกี่ยวกับชาวจีนและหลักจริยธรรมของชาวจีน ขอบเขตในการ วิจัยครั้งนี้คือ นวนิยายเรื่องชาวจีนในเมืองไทย ได้แก่ ต้นสว่างอุ้ ในจดหมายจากเมืองไทย กิ่ง ใน อยู่กับกิ่ง เป๊าะกิม ในกตัญญูพิศวาส ทิฉือในไฟต้องลม เฝิง เทียนซื่อ ในกระท่อมไม้ไผ่ และเหลียง สือพานิชย์ ในลอคลายมังกร ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครเอกชาวจีนมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เน้น ในเรื่องจริยธรรมเป็นหลัก โดย ต้นสว่างอุ้ กิ่ง และเหลียง สือพานิชย์ มีพฤติกรรมจริยธรรมด้าน

ความมีเหตุผลอยู่ในอันดับที่หนึ่ง ส่วนจริยธรรมที่เป็นแกนนำความประพฤติของ เป๊ะกิม ทิฉือ และเฟิง เทียนซื่อ ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญูทศเวท และความกล้าทาง จริยธรรม ตามลำดับ และจากวิเคราะห์เนื้อหานวนิยายพบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของตัวละคร เอกทั้งหกสามารถจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมทางจริยธรรมได้ 4 แบบ คือ พฤติกรรมจริยธรรมที่ เน้นหนักในด้านการครองเรือนและการดำเนินชีวิตในสังคม พฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักใน ดำเนินชีวิตสังคม พฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักในด้านการบริหารงานและการดำเนินชีวิตใน สังคม พฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักในด้านการครองเรือนและการบริหารงานผลการศึกษาคความ คิดเห็นพบว่า ทศนคติต่อชาวจีนและหลักจริยธรรมของชาวจีนมี 3 ประการด้วยกัน คือ ทศนคติใน ด้านบวก ทศนคติในทางลบ และทศนคติที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ

จตุพร มหาพรหม (2540) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวละครชายชาวจีนในนวนิยายไทย ช่วง พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2537 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวละครชายชาวจีนจำนวน 42 ตัวในนวนิยาย ไทยช่วง พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2537 ขอบเขตรวมทั้งสิ้น 16 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลิกภาพ ตัวละครชายชาวจีนมีลักษณะคล้ายกับชาวจีนที่พบเห็นได้ในสังคมทั่วไป มีรูปร่างเล็ก สั้นท้วม มีทั้ง ผิวขาวและผิวเหลือง บางกลุ่มรูปร่างสูงใหญ่ ซึ่งอพยพมาจากทางตอนเหนือของจีน การแต่งกาย ส่วนใหญ่แต่งตามฐานะ ตำแหน่ง และอาชีพ บางกลุ่มแต่งกายตามวัฒนธรรมของชายชาวจีนที่ ปฏิบัติกันมาในอดีต ลักษณะนิสัยมีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดีปะปนกัน ด้านสถานภาพและบทบาทของ ตัวละครชายชาวจีน มี 3 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสังคม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็น แนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้